

Tekst 1

Regel 1 **Bij hen bestaan deze gewoonten**

- 1p 1 Leg uit dat de inhoud van tekst 1 past in de traditie van Herodotus' voorgangers, de logografen.

Regel 2-3 Κατὰ t/m τάδε

- 1p 2 Beschrijf de aspectswaarde van de persoonsvorm in deze zin. Betrek in je antwoord de betekenis van deze zin.

Regel 10 ἐξωνέοντο τὰς καλλιστευούσας

- 2p 3 **a** Noteer in eigen woorden in welke volgorde deze meisjes verkocht werden. Baseer je antwoord op het voorafgaande (vanaf regel 5 Ἄνιστὰς).
b Noteer in eigen woorden de volgorde waarin de overige meisjes aangeboden werden. Baseer je antwoord op het vervolg (t/m regel 17 ἐξεδίδοσαν).

In een artikel uit 1848 betoogt J. van der Leij dat de band tussen ouders en kinderen bij de Babyloniërs niet innig geweest kan zijn:

(...) daar de ouders zoo weinig zeggenschap over hun kinderen hadden, dat zij hun dochters niet eens konden uithuwelijken. Dit geschiedde door afzonderlijke koninklijke ambtenaren, die de huwbare maagden openlijk verkochten. Daar werden de huwelijken niet uit liefde aangegaan.

- 2p 4 **a** Citeer uit het tekstgedeelte ὁ μὲν t/m συνοικῆσι (regel 1-8) het Griekse woord dat inhoudelijk vergelijkbaar is met 'koninklijke ambtenaren'.
b Ben je het eens met de opmerking "Daar werden de huwelijken niet uit liefde aangegaan."? Beargumenteer je antwoord op basis van de regels 1-17 (ὁ μὲν t/m ἐξεδίδοσαν).

Regel 1-17 ὁ μὲν t/m ἐξεδίδοσαν

- 2p 5 **a** Citeer uit het tekstgedeelte ὁ μὲν t/m συνοικῆσι (regel 1-8) het Griekse woord waaruit Herodotus' oordeel blijkt over de gewoonte die hij beschrijft in de regels 1-17 (ὁ μὲν t/m ἐξεδίδοσαν).

Uit het tekstgedeelte ὦς t/m ἐξεδίδοσαν (regel 12-17) kan de reden opgemaakt worden voor Herodotus' oordeel over de gewoonte die hij beschrijft in de regels 1-17 (ὁ μὲν t/m ἐξεδίδοσαν).

- b** Noteer in eigen woorden deze reden.

De maker van het schilderij op **afbeelding 1** heeft zich laten inspireren door de tekst van Herodotus.

- 1p **6** Welk werkwoord geeft de handeling weer die op het schilderij is afgebeeld?
- A** ἐσάγεσκον (regel 5)
  - B** ἀνεκήρυσσε (regel 7)
  - C** ἐδέοντο (regel 11)
  - D** ἐλάμβανον (regel 12)

- 2p **7 a** Leg uit dat de compositie van het schilderij op **afbeelding 1** afwijkt van Herodotus' beschrijving in het tekstgedeelte Ὡς t/m εὐειδестаτή (regel 3-8).

Het museum waar het schilderij op **afbeelding 1** zich bevindt, geeft de volgende toelichting:

Dit schilderij laat een veiling zien van vrouwen uit het antieke Babylon van wie de familie niet in staat was een bruidsschat te betalen.

- b** Leg uit dat deze toelichting in strijd is met wat Herodotus hierover schrijft in de regels 1-17 (ὁ μὲν t/m ἐξεδίδουσαν).

Regel 22 Αἱ πλεῦνες

- 1p **8** Citeer uit het voorafgaande (vanaf regel 18 Ὅ) het Griekse tekstelement waarmee dezelfde groep wordt aangeduid als met Αἱ πλεῦνες.

Regel 18-28 Ὅ t/m ἱροῦ

In de regels 1-17 (ὁ μὲν t/m ἐξεδίδουσαν) beschrijft Herodotus een onderscheid tussen twee groepen vrouwen op grond van hun uiterlijk. In de regels 18-28 (Ὅ t/m ἱροῦ) wordt op grond van iets anders een onderscheid gemaakt tussen twee groepen vrouwen.

- 2p **9 a** Noteer op grond waarvan dit laatste onderscheid wordt gemaakt.

Uit een gegeven in de regels 18-28 (Ὅ t/m ἱροῦ) kan afgeleid worden dat het uiterlijk van de vrouwen in de beschreven omstandigheden toch van belang is.

- b** Leg dit uit.

Regel 18-28 Ὅ τ/μ ἱροῦ

Op *Wikipedia* staat over het onderwerp tempelprostitutie:

Tempelprostitutie is een vorm van prostitutie waarbij een vrouw zich in een tempel ter beschikking stelt voor seks tegen betaling, als heilige dienstplicht aan een godin of god. Deze 'heilige prostitutie' kwam vooral voor in de Oudheid. Hiervoor waren tempelprostituties beschikbaar. Voor de familie van de meisjes was het een eer om een van hun dochters in de tempel te hebben werken.

De gewoonte die Herodotus beschrijft in de regels 18-28 (Ὅ τ/μ ἱροῦ), lijkt op het verschijnsel tempelprostitutie zoals beschreven op *Wikipedia*, maar is niet hetzelfde.

- 2p 10 Noteer in eigen woorden twee verschillen. Ga bij beide verschillen in op zowel de gewoonte bij de Babyloniërs als het verschijnsel tempelprostitutie zoals beschreven op *Wikipedia*. Laat buiten beschouwing dat het bij de Babyloniërs om een specifieke godin gaat en de beschrijving op *Wikipedia* algemeen bedoeld is.

Tekst 2

Regel 1 ἱστορέοντι

Hierbij hanteerde Herodotus in het algemeen drie instrumenten.

- 1p 11 Noteer de Griekse term voor het instrument dat Herodotus in dit geval gebruikt heeft. Baseer je antwoord op regel 1 (Ἐλεγον τ/μ ὧδε).

Regel 2-4 καί τ/μ πέλαγος

Dit tekstgedeelte wordt door W. Kassies als volgt vertaald:

maar in de Egeïsche Zee werd hij door stormwinden uit de koers geslagen in de richting van de Egyptische wateren

In de vertaling is de grammaticale structuur van het Grieks niet geheel overgenomen.

- 1p 12 Leg dit uit met betrekking tot μιν (regel 3). Ga in je antwoord in op zowel het Grieks als de weergave van μιν in de vertaling.

Regel 5 τὸ νῦν τ/μ Νείλου

In het vervolg (t/m regel 9 ἀρχῆς) meldt Herodotus over nog twee andere zaken expliciet dat ze in zijn eigen tijd nog bestaan.

- 2p 13 Noteer in eigen woorden deze twee zaken.

Regel 13 τοὺς ἱρέας

- 2p 14 Beargumenteer of dit dezelfde personen zijn als οἱ ἱρέες in regel 1. Baseer je antwoord op het voorafgaande (vanaf regel 1 Ἐλεγον). Ga in je antwoord in op zowel de ene groep als de andere groep.